

lós miniszterelnöksége alatt, s röviddel ezután újabb vizsgálat indult. A miniszterelnök tervei között szerepelt az is, hogy jobb kapcsolatokat alakítson ki a szerbekkel.⁸¹ Lépése azért is figyelmet keltett, mert akkor még nem teremtette meg az alapját a nyugati hatalmakkal való kapcsolatfelvételnek.

Mindenesetre kivizsgáltatta a délvidéki vérengzés ügyét, s amikor elkészült a jelentés,⁸² felbízott egy tekintélyes szerb képviselőt, Popovics Milánt, hogy a mézszárlások témáját vesse föl a képviselőházban. A július 15-i vita során Kállay a Házban elismerte, hogy megengedhetetlen szörnyűségek történtek a Délvidéken a szerbek ellen, és ígéretet tett, hogy törvényes eljárást indíttat a bűnösök ellen. Első lépésként 250 csendőr és államhivatalnok azonnali elmozdítását rendelte el a Bácskából.⁸³ A vérengzés témája 1942. december 2-án a képviselőházban ismét szóba került, Bajcsy-Zsilinszky egyebek között felvetette, hogy a túlélőknek kártérítést kellene adni.⁸⁴

A második magyar hadsereg 1943. január 12-én megsemmisítő vereséget szenvedett Voronyezsnél, és a háború mérlege abban az évben egyre határozottabban billent át a szövetségesek javára. Ezzel együtt Magyarországnak egyre kevésbé fűlt a foga a háború folytatásához, s ennek az erősödő hangulatnak tökéletesen megfelelt Kállay törekvése is, hogy javítson az ország külföldi megítélésén, és kedvezőbb irányba terelje az ország politikai helyzetét. A délvidéki tömegmészárlás kivizsgálásával polgári személyekből összeállított bizottságot bízott meg, amely 600 oldalnyi anyagot gyűjtött össze a történekről. Az új bizonyítékok alapján 15 magas rangú tiszt ellen indult eljárás.⁸⁵

A per 1943. december 14-én kezdődött meg Budapesten dr. Gazda Imre százados vezetésével, a vádat Babós József képviselte. A vádiratban egyebek között az állt, hogy a bíróság elé állított tisztek függelemsértést követtek el, ártottak a magyar honvédség és csendőrség hagyományos jó hírének azzal, hogy a rájuk bízott fegyveres alakulatokat nem az előírásoknak megfelelő célokra vették igénybe, és arra biztatták őket, hogy büntetteket kövessenek el.⁸⁶

Ha figyelembe vesszük, hogy Magyarország, még ha vonakodva is, de a tengely kötelékébe tartozott és hadviselő fél volt, megállapíthatjuk, hogy a körülményekhez képest a pert tisztességesen folytatták le. Még ha politikai indítékok álltak is a háttérben, akkor is bátorságra és tisztességre vallott, hogy zsidók és szerbek megöléséért magas rangú tiszteket ültettek a vádlottak padjára.

A vádlottak azzal védekeztek, hogy közvetlenül a honvédelmi miniszter, Bartha és Keresztes-Fischer belügyminiszter parancsai szerint jártak el,⁸⁷ de védekezésüket nem fogadták el. A külvilág csodálkozva, a liberá-